

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

[A. P. Liunge] ; efter Bouché, Waller o. fl. af A. Frederici.

Titel | Title:

Hyacinthus, eller tydelig og fuldstændig Anviisning til om Vinteren at drive og opelske Hyacinther, Tulipaner, Tazetter, Lilier, Narcisser, Jonquiller, Irisser o. a.
Zwiebelplanter

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : C. Steens Forlag, 1820

Fysiske størrelse | Physical extent:

[4], 44 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Hyacinthus

af

FREDERICK

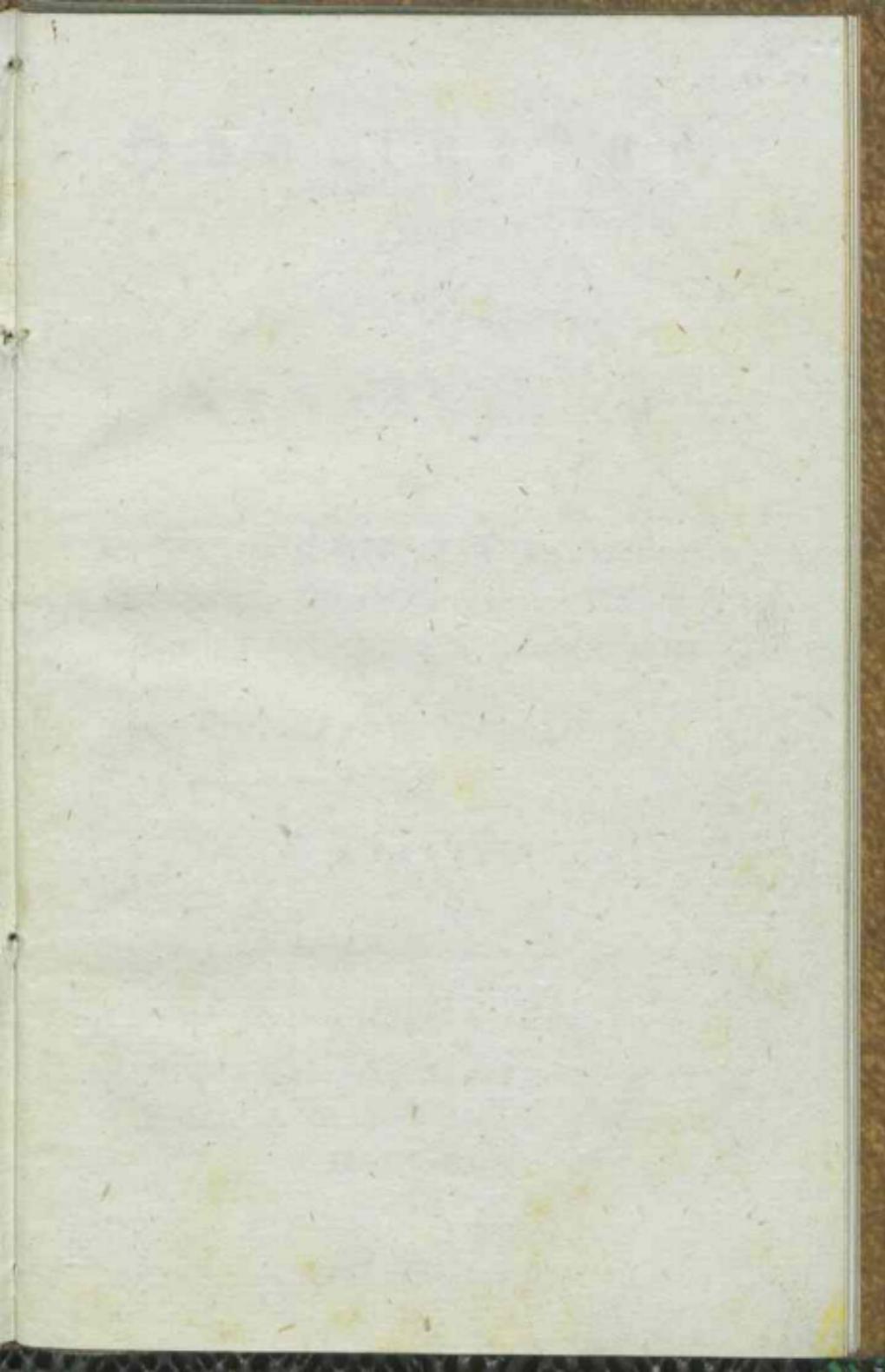
26,- 63.

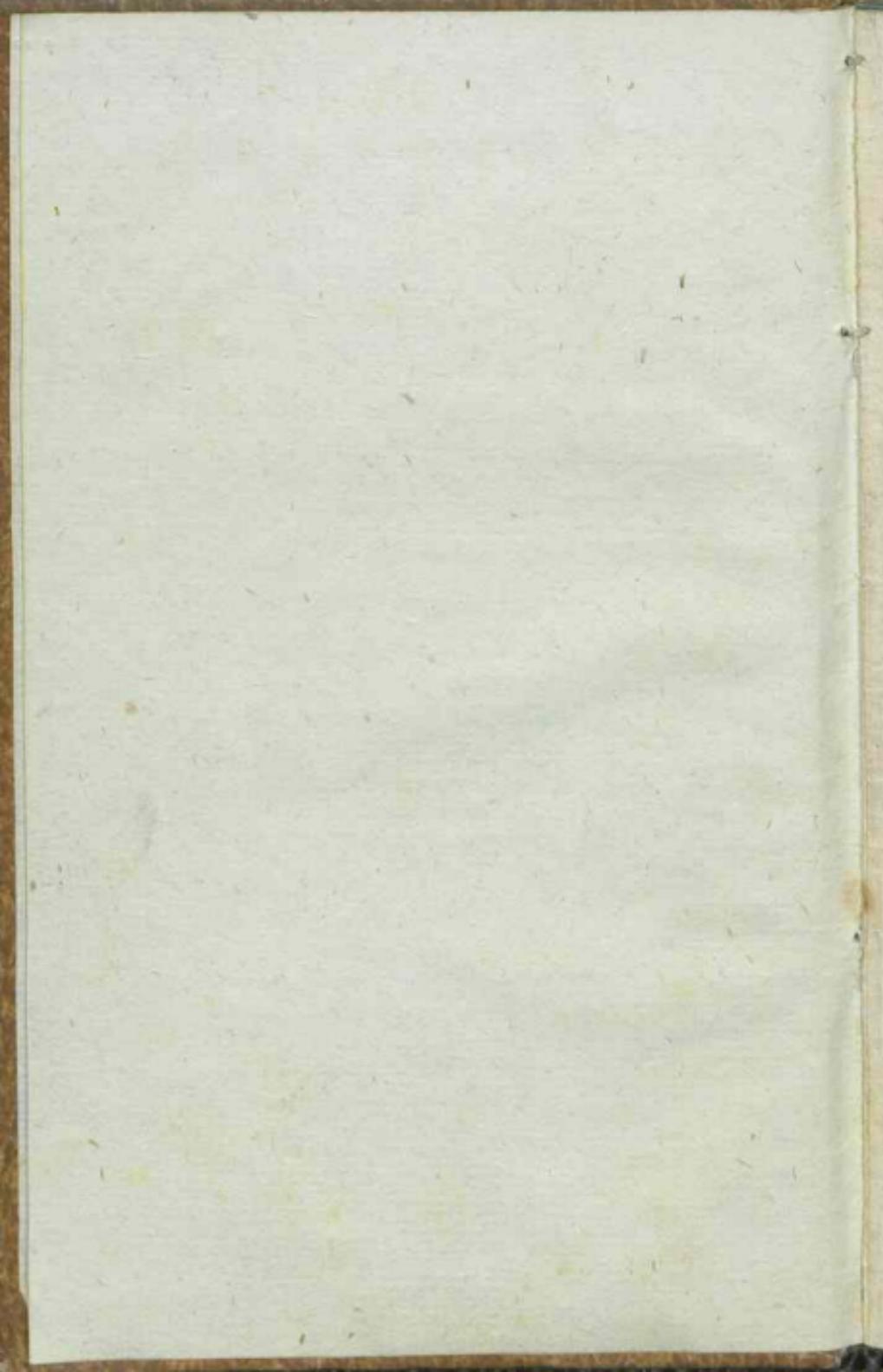
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021926486

H y a c i n t h u s,

eller

tydelig og fuldstændig

A n v i s s n i n g

til

om Vinteren at drive og opelste Hyacinther,
Tulipaner, Tazetter, Lilier, Marceller,
Jonquiller, Træsser o. a. Bliebelplanter.

Efter Bouché, Waller o. fl.

af

A. F r e b e r i c i.

Kjøbenhavn 1820.

Trykt paa Bog- og Papirhandler C. Steens
Forlag, hos B. Schlesinger og saaes paa
Borsen No. 2.

Helliget

Hovedstadens blomstervyndende

Damer!

S u n d h o l d.

G i b e.

Om Blæbelplanternes Opstilling i Alminnelighed	1.
Hyacinth (Hyacinthus orientalis)	
— Alminnelig	6.
— Muskat (Hyacinthus muscari) .	23.
Tulipan (Tulipa gesneriana)	23.
Narcis (Narcissus poeticus)	25.
— Guul (Narcissus Pseudo-Narcissus)	26.
Tazet (Narcissus Tazetta)	27.
Jonquille (Narcissus Jonquilla)	29.
Iris Persisk (Iris persica)	30.
— Spanisk (Iris hispanica)	31.
Baar-Safran (Crocus vernus)	32.
Amaryl (Amaryllis formosissima, eller Iris suecica)	33.

Amaryl Konge: (Amaryllis reginae)	35.
Kønserkrone eller Schachblomst (Fritillaria me- leagris)	36.
Sneeklofe (Galanthus nivalis)	37.
Lilie Chalceboniſſe (Lilium chalcedonicum) .	38.
— Sid: (Lilium bulbiferum)	39.
— Hvid: (Lilium candidum)	39.
— Pragt: (Lilium superbum)	40.
Tuberose (Polyanthes tuberosa)	40.
Nogle Slutningebemærkninger	43.

.	plantesorter
.	(Lavatera nudicaulis) 10000 —
.	(Lavatera salicifolia) 10000 —
.	(Malva neglecta) 10000 —
.	(Ceratostylis oblonga) 10000 —
.	(Ceratostylis virginalis) 10000 —
.	(Alliaria officinalis) 10000 —
.	(Anemone nemorosa) 10000 —
.	(Gentianella lutea) 10000 —
.	(Gentianella campestris) 10000 —
.	(Gentianella austriaca) 10000 —

Om Zviebelplanters Opstning i Almindelighed.

Den uvenlige Winter frembyder intet glædeligt
Syn for Blomsterhynder n. Solen skinner mat
og er allerlængst bortført fra vort Zenith;
Nætterne ere meget lange, Dagene meget korte;
Snee og Kulde, Planternes værste Fjender,
herske paa de stivnede, negne Enge, og Alt synes
at være Nov for en evig Død. Daglig maa
Blomstervennen bestrygte, at denne ubarmhjer-
tige Morder vil trænge ind i hans Yndlinger
Skul, og kold og feleslos dræbe dem for ham.

4

Men ogsaa i denne Aarstid lokker den kunstige
Varme flere sejonne Blomster ud af deres Spi-
rer. For det mest høre disse til Zviebelvæxter-
nes Klasse, og til Gavn for dem, der ogsaa om
Vinteren ønske at fryde sig ved Synet af en
sejen Blomsterflor, er det, vi i nærværende lille
Skrift ville anføre Behandlingsmaaden med de
Zviebelplanter, hvilke man lettest kan bringe til
at blomstre.

Hørst ville vi meddele nogle Bemærkninger
om Zviebelvæxters Opelæsning i Almindelighed.

Bed Drivning forstaaer man sædvanlig-
gen ej allene den umiddelbare, ved kunstig Varme
og Edenfor Aarstiden Naturen aftvungne Frem-
åbling af Blomster og Frugter; men ogsaa den
kunstige Tilbageholdelse af Væxters betimelige
Fremkomst, hvorpved be ved en ringe Varme
bringes til at blomstre ind i Vinteren, efter
deres sædvanlige Blomstringstid. Det er imid-

Lærtid ikke kun den første af disse Arter af Drivning, som her udgjør Gjenstanden for vor Opmærksomhed.

Bed Æriebelvæxters Drivning om Vinteren ere følgende almindelige Negler at mærke:

1. Værelset maa, saa vidt det er muligt, holdes i en Temperatur fra 10 til 16 Grader. Denne er den tjenligste for de fleste af disse Planter. Man vil imidlertid ved hver enkelt finde anført den for samme tjenligste Varme og alt- saa let vide at indrette det derefter.

2. vinduerne, i hvilke Planterne staae, maae daglig have noget Soelskin.

3. Naar Værelserne ej holdes varme Natten over, maa, naar det er reent og klart Frostveir, Potterne tages fra Binduet.

4. Man vander Potterne fra neden af, ved Underkaaler, med lunet Regn- eller Snees-

vand, hvori en ganse liden Deel Salpeter er oplost; dog er dette sidste ikke heller nødvendigt.

5. Jorden til dem tages bedst af en Mistbænk, og blandes med Sand; eller man tager en Blanding af en Trediedeel god, feed Haugejord, en Trediebel Lovjord og en Sjettedeel reent Sand.

6. Velbrændte, uglaserede Potter ere de bedste. De tages forholdsmaessig efter Bliebernes Størrelse og behove ei at være meget vide, men maa dog have en Dybde af 5 til 8 Tommer.

Seet man sig i Stand til at iagttagte disse Regler, naturligvis med Modification efter de længeren ved hver Plante især anførte, specielle Bemærkninger, (i særdeleshed med Hensyn til Nedlægningstiden v. s. v.), saa vil man være sikrest paa at erholde sunbe, stærke Planter og sjendi.e, fyldige og vellugtende Blomster.

Det forstaaer sig, at man ogsaa, hvor det ej er
mueligt at opfylde hver enkelt af dem paa det
allernøjagtigste, derfor ej maa lade sig afføre
me fra Drivningen, da denne besuagtet herligen
kan lønne de anvendte Bestræbelser; men hvor
de samlede kunne følges, vil man vist finde deres
frænge Efterlevelse at have de heldigste Wirk-
ninger.

Hyacinth.

(Hyacinthus orientalis).

Denne prægtige Bliebelvært er i rum Tid
bleven anvendt til Vinterflor og egner sig ogsaa
fortinligen til at drives i Værelse, fordi den,
uden synderlig megen Lust eller Lys kan brin-
ges til at sætte Blomster. Den østerlandske
Hyacinth blev først plantet af Hollænderne, og
ved Kulturen hos disse snart bragt til en Fuld-
kommenhed, der beundres af Kjendere og Ikke-
Kjendere. Men med Rette forbauses man ogsaa
ved Synet af en grand Monarque de
France over dens Majestæt og Kraft, de
større Blomsterklokker, den fine Farve, Blom-
stens pyramidedannede Bygning; ved Ophir's
Guldkyft, som allerede existerer over 50 Aar,
over Blomsterklokkernes Højde, Størrelse og
Fylde, og den skjonne guldgule Farve. Hvor
skjonne ere endelig ikke Globe terrestre, Mo-

narque du Monde, Roi de Bazan, La
 Chérie, Velour pourpre, Dagrad, Chateau
 de Rome, Perruque quarrée, Diana
 d'Ephesus, Gloria solis, Catherine la vic-
 torieuse og saa mange andre. Difse sjønne,
 store og syldte Sorter lade sig vel kun sildig
 drive, og man tor først i Februar og Marts
 stille dem i en Varme af 10 Grader: derimod
 kan man allerede have de mindre syldte og en-
 kelte, fortrinligen nogle smae, ganske simple
 Sorter, i Blomster i December. Herhid hore:
 Vroege impériale, Vroege Januarii, o. s. v.
 Andre større Aeter kunne ogsaa allerede brin-
 ges til at blomstre i Januar, s. Ex. den saa
 meget elskede, thyrusagtig byggede, i dens største
 Fuldkommenhed af 50 til 70 tæt sammentrængte
 Blomsterklokker bestaaende, sjønredi aimable
 Rosette, den blændende hvide Jolie blanche,
 den lyseblaue Henri le Grand; fremdeles Im-

periale mayor, Vroege Gallas, Bischof,
Evêque-Royal, Henriette og saa mange
andre. Nogle middelmaaelig fyldte Hyacinther
lade sig ligeledes drive og ofte allerede bringe til
Blomstring i Januar, men sikrere i Februar
og Marts, s. Ex. en II Pastor fido, Bleu
foncé, la gloire de Berlin, aimable Ten-
dressé, la bien-aimée, Duc de Penthièvre,
Magnanissimus o. s. v.

Den der vil have Hyacintherne fuldkomne,
stærke, skønne og tidligtblomstrende, maa til
Drivningen tage ganse faldende Blæbler, lægge
dem ned ved Michaelis i god Haugejord blandet
med $\frac{1}{2}$ Deel Flodsand, sætte Potterne i det Frie
paa et af Solen beskinnet Sted, og i Læ, og holde
dem fugtige. Saasnart Mattefrosten indfinder
sig maae de, paa de tidligste næer, hvilke man
strax kan sætte i Værelset og drive, sættes i en
Kjelder og ikun af og til gives Vand. Enhver,

som har mange Potter maa noje mørke Navene paa de forskjellige Sorter, paa det at intet Fejlgreb skal skee; thi sætter man mangen Aar for tidlig i en ast for sterk Hede, saa bliver den enten fordærvet, eller kommer frem uden Blomster, istedet for at den 8 til 14 Dage sildigere dreven vilde have blomstret meget sjønt. Til de tidligste Sorter behøves der, naar de skulle blomstre i December eller Januar, sex Ugers Tid: i de første 14 Dage sætter man dem i en Varme af 10 Grader og forhojer denne efterhaanden indtil 16 Grader. Denne gradevise Forhoielse af Varmen er meget at anbefale ved al Drivning. De, som man vil have til at blomstre sildigere, i Februar, behøve kun 4 Uger; og saaledes udfordres der, jo mere Aaret rykker frem, bestandig mindre Tid til at drive Blomsterne frem.

Under Drivningen besrygte man ikke at

give Hyacintherne formeget Vand; de behøve dette under deres Wært i det rigeligste Maal og synes i deres Fædreland at vore i Mos paa Enge, hvor de om Foraaret oversvømmes og om Sommeren befinde sig i tor Tilstand. Hyacinthens Natur synes at bevise dette; thi faasnatt den har holdt op med at vore vil den opbevares tor, fordi den i modsat Hald let geraader i Forraadnelse.

For at befordre Fremværten og forstørre Blomsterne kan man op løse 8 Lod Salpeter, 2 Lod Kjokkensalt og 1 Lod Potaske i 1 Pot-Vand, og deraf dryppe 10 til 12 Draaber i det Vand, hvormed man hver Gang fylder Underskaalene. Maar Blomsterknopperne begynde at farve sig, holder man op dermed, fordi ellers Blomsten altsoc snart vilde forsvinde. Ogsaa ved andre Blomster, der drives om Vinteren, lader dette Middel sig anvende.

Hyacinther kunne ogsaa let drives i Mos. Man samler nemlig om Høsten en stor Qvan-
 titet af det almindelige Mos, som hyppig fin-
 des i Skovene. Med dette af Naturen fug-
 tige, eller siden fugtede Mos fylder man Pot-
 terne, hvori man vil drive Hyacinther, og tryk-
 ker det fast sammen. Bvieblen stikker man der-
 paa i Midten af Potten saaledes at den om-
 trent ligger to Tommer uder Overfladen. Pot-
 terne bringes nu i et hjolt Kammer, sættes tæt
 ved hverandre, og bedækkes i det mindste een Fod
 højt med Mos, for at vedligeholde Fugtigheden,
 som ellers vilde borttorres af Luften. Saaledes
 kan man lade Bvieblerne staae indtil de fulle
 drives. Da bringes Potterne ind i en Stue
 og Overlaget af Mos aftages. Om trent tre
 Gange ugentligen fugtes Mossset noget, hvilket
 dog ikke maa ske med Brøndvand, men med
 Sne eller Frostvand.

Vil man drive Hyacintherne i Vand paa
 de saakalbede Zwiebelglas, saa iagttaer man
 derved folgende: Man sætter dem alt efter
 Michaelis paa Glassene, saaledes at i det mindste
 $\frac{1}{4}$ Deel af Zwiebeln kommer til at staae i Vand.
 Begynder dette Vand at formindse sig, saa
 maa man passe, at i det mindste Bunden af
 Zwiebeln bestandig hviler i det og til denne Hen-
 sigt gyder man efterhaanden saameget Flod-
 eller Regnvand til som der er nødvendigt. Ofte
 at hælde alt Vandet af og komme friskt i kan-
 ikke tilraades, fordi Rødderne ikke allene blive
 bragte ud af deres Leje og gnedne, men ofte vel
 ogsaa brækkede; i det højeste gjentage man dette
 hver ottende Dag. Den der imidlertid finder
 Fornoielse i at see Rødderne bestandig hvide at
 svomme i reent, klart Vand, vælge der til lunke-
 net Flod- eller Regnvand, hælder det gamle saa
 forsigtigt af som muligt, i det Zwieblerne løftes

Fun lidet i Veiret og det friske paa denne Maade
hældes i.

De Potter man vil b uge til Hyacintherne
måa være velbrændte, helst uglaserede. De be-
hove ej at være meget store, men maa dog have
en Dybde af 5 til 8 Tommer. I haard Frost
sætter man Potterne om Aftenen bort fra Vin-
duerne.

Saa skadelig som Kulden er for Hyacin-
therne og alle her ansorte Bliebelvæxter, i lige-
saa hoi Grad skadelig er ogsaa den nære Kakkil-
ovnsvarme, og Blomsterknopperne ville nær ved
den varme Ovn, om de endogsaa ere fremkomne,
skrumpe sammen og visne uden at udfolde sig.

Kjendemærkerne paa de størkeste og til
Drivning meest stikkede Bliebler ere, at de bestaae
af eet eeneste Log, uden Sidestud, og at de ere
haarde at føle til paa den brede eller Bundsiden,

hvorfra Nødderne skulle fremstyede. Give de efter for Fingeren og ere bløde, da er det et sikkert Tegn paa at de ere indvendig bestædigeede og geraabede i Forraadnelse.

Slutteligen anføres endnu følgende Fortegnelse over endeel af de, foruden de alt ovenfor nævnte, fortrinligste Hyacinther, med Angivelse af deres forskjellige Couleurer:

i. Enkelte Hyacinther.

a.) Hvide.

Premier noble (meget vellugtende).

Noble de Venisse.

Prince Galatzin.

Triumph Blandina (udmærket stjøn).

Belle Hellenæ.

b.) ~~Nøde.~~

Grand maitre royal.

Lord Wellington (ubmærket ffjen).

Belle Jolie (ligefra).

Charmante pourpre.

c.) ~~Mørkeblaae.~~

Senate General.

d.) ~~Blaae.~~

Gallus.

Emilius.

Imperator.

Charmante bonte.

Zegepraal.

Kroon van Bloemendaal.

Gordyn van Flora.

Graf van Bühren.

Lusinia.

Bisschop.

Triumphant (udmærket sjæl).

Pronkjuweel (ligesaa).

Charmante.

Comble de Gloire.

e.) Gule.

La Pluye d'Or (udmærket sjæl).

Regina.

Adonia.

Toison d'Or.

La belle Jaune.

Eleonora.

Couleur de Jonquille.

Epente.

Vorst van Dessau.

Bourge maître.

Charle Louise (udmærket sjæl).

Edelina.

Allencuis.

Princes Sophia.

Goudmyn.

Jaune parfaite.

Kroon van Audaar.

Loisa.

Valentino.

Saladyn.

Koningin Anna.

Pallas.

Mathilda.

Anna Paulowna.

Kroonprinz der Nederlanden.

2. Dobbelte Hyacinther.

a.) Hvide.

Hermine (udmærket sjæn).

Virgo.

Candidus violacens.

Penelope.

Prince Infante.

Couronne blanche.

- Minerva.
Donna Margaretha.
Grafin van Weldre.
Virgo Minor.
Blanche fleur.
Gekroond Juweel van Haarlem,
Pope Pius.
Nectar.
Grafin van Wassenaar.
Gloria Florum suprema (udm. sjon).
Duc de Bourgonje (ligesaa).
Koningin Arasty.
Keijzer Leopoldus.
Altesse royal (udmærket sjon).
Belle blanche Incarnat.
Duchesse de Bedfort.
Directeur van Flora.
Keijzerin Auguste.
Representant (udmærket sjon).

Grand Triumph (ligesaa).

Drusilla.

b.) Hvide og Gule.

Nannette.

Dongraduit.

c.) Hvide med lysrødt.

Vesuv.

Duc de Berry.

Mignon de Delft.

d.) Hvide med Purpur.

Paris de Montmartre.

Coeur aimable.

La magnifique.

e.) Røde.

Prince Roos.

Groot Vorst.

Rose Formée.

Hugo Grotius.

Prince d'Autriche (udmærket fôjon).

Rose de Miniature,

Graf van Bafanien.

Aurelius Prudant (udmærket sjøn).

Prinz Willem de Eerste.

Aurora (udmærket sjøn).

Berg Hegula.

Rose Bouquet Aimable (udmært. sjøn).

Rose Sacrée.

Superbe Royal (udmærket sjøn).

Pourpre Royal.

f.) Blegrøde.

Euterpe (med grønne Spidser).

Flora's Rosenkrans.

Julie.

g.) Lyseblæe.

A la mode (een af de tidligste og sjønneste).

Relle grisdelin.

Bucentaurus.

h.) Agathblaæ.

Duc de Luxembourg (med Sonquisselugt).
 Roi de Jacintes.
 Passe tout.

i.) Mørkeblaæ.

Kroon der Mooren,
 Pourpre de Tyr.
 Linneus.
 Cedo nulli.

k.) Blæe.

Bonte Leeuw.
 Reyzer Titus.
 Diana van Ephese (udmærket sjøn).
 Koning Assing Arus.
 Koningin Agrippa.
 Incomparable Azur (udmærket sjøn).
 Duc d'Anjoux.
 Mou bijoux (udmærket sjøn).

L'Amitié (ligesaa).

Admiraal de Ruyter.

Professor Voorda (udmærket sjøn).

Rhynstroom.

Datemes (udmærket sjøn).

Oldenbarneveld.

Reyzer Tiberius.

Ajax.

l.) **Violetblæse.**

Charmante Violett.

Violett foncé.

m.) **Gule.**

Gold van Ophir (udmærket sjøn).

De enkelte: aimable Rosette og Premier noble, og de fylste: Floras Rosenkrands og Duc de Luxembourg have hver en forskellig Bellugt, og parfumere et helt Værelse.

M u s k a t H y a c i n t h.

(Hyacinthus muscari).

Denne Hyacinth, der ikke saameget udmerker sig ved sin Skønhed som ved sin stærke muskatsignende Vellugt, nyder den samme Behandling som den forrige, kun med den Undtagelse at den ikkun i det højeste maa have 6 til 8 Graders Varme. Den holdes bestandig fugtig, stilles tæt til vinduet, og blomstrer først i Begyndelsen af Marts. Af denne Art kan man plante flere Bliebler i een Potte.

T u l i p a n.

(Tulipa gesneriana).

Af Tulipaner blomstrer ingen saa let om Vinteren som den lille røde vellugtende Tulipan, der er bekjendt under Navn af Duc van Toll. Maar man planter denne Art ved Michaelis,

saa kan man alt, ved en 12 til 18 Graders Varme have den i Blomster i December og Januar og man seer med Fornojelse, hvorledes disse Tulipaner, naat man flytter dem fra deres Gjemmested ind i Varmen, i en kort Tid, af 14 Dage til tre Uger, staae i fuld Flor. En Spis-
art af Kroene af Duc van Toll, som Hr. Schneevogt i Harlem har tilvejebragt og kalder Tournesol, er ligeledes meget skikket til Winterflor; kun maa den ej drives saa tidlig. Den er overmaade sterk fyldt, skjen rod af Grund-
couleur, med guult farvede Bladespidsler.

Fremdeles lade sig drive følgende fortrinlige Sorter: blanche & rouge bordé, de witte Zwaan, Grand maitre de Malte, Monstruosa, Gelbe Roos, Ma Plus aimable, Standaard, Golden Vliesz, Temple de Cesar o. fl.

Web den silbige Hauge Tulipan mislykkes
 Drivningen sædvanligviis fordi man pleier at
 lægge den ned silde i Høsten og da stiller den for
 varmt. Lagt i Potter i September og fra
 Januar af holdt i en maadesig Varme af 6 til
 12 Grader, blomstrer den i Marts ret skjent.
 Den behøver ei nogen feed Jord.

Hvad iøvrigt Nedlægningen, Opbevaringen
 og Drivningen af Tulipanerne angaaer, da gjel-
 der albeles den samme Fremgangsmaade som
 ovenfor er anført ved Hyacinthen.

M a r c i s.

(*Narcissus poeticus*).

Wil man have den almindelige Marcis til
 at blomstre om Vinteren, saa maa man plante

Blieblerne strax efter Blomstringen i Potter, i
 en leeragtig med noget Sand blandet Jord.
 Potterne sætter man paa et styggefuldt Sted
 og bringer dem, naar Frosten begynder, ned i
 Kjeldereren, indtil den Tid man vil drive dem i
 Stuen. Da de behøve meget Soellys og Luft
 til Udviklingen af Blomsterne, saa er det ikke
 raadeligt for i Slutningen af Februar at bringe
 dem i Værelset. Arten: Narcissus Pseudo-
 Narcissus, eller guul Marcis, derimod faaer
 man meget tidlige og lettere til at blomstre i
 Stuen. Man har af denne forskjellige smukke
 Spilarter: f. Ex. Orange Phoenix, Sulphur
 Kroon, Incomparable, van Zion o. fl.
 Den stilles tæt til vinduerne og gives ei større
 Barme end 8. til 12 Grader og man kan allerede
 drive den i December. Den behøver megen
 Fugtighed. Behandlingsmaaden er iovrigt den
 samme som ved Hyacinthen.

L a z e t.

(Narcissus Tazetta).

Af Tazetter ere i Særdeleshed at møtte:

Soleil d'or (guul).

Dg Bazelmann major (hvid).

De lade sig let drive, og, ligesom Hyacintherne og de fleste Bviebelplanter, ogsaa i Moss. Behandlingsmaaden er den samme som ved de forstnævnte er angiven. De lægges ned i Potterne ved Michaelis og blive, efterat de til Frosten indfinder sig, ere holdt fugtige, helst paa et af Solen bestykket Sted, i det Frie, opbevarede i Kjelberen indtil man vil drive dem. Eftersom man vil have dem tidlig eller seldig i Jord sætter man dem, i December, Januar eller endog først i Marts, i Værererne, hvor Blomsterne, ved en Varme af 8 til 12 Grader da

snart ville fremkomme. Da Rødderne brede sig meget, er det raabeligt ved Nedlægningen at lægge endeel Potteskaar over Hullet paa Bunden af Potten, for at de ej skulle vore igjennem. Det rette Forhold med hvor dybt de skulle nedlægges, erholder man, naat man kommer to Trediedele af Potten fuld af Jord, sætter Zvieblerne der paa og derefter fylder Potten ganske. At omhylle Zvieblerne (som Mogle ogsaa gjøre ved Hyacintherne) med Sand, er overslodigt, da deres Forraadnelse hidrører fra ganske andre Karsager end fra den blotte Berorelse af Jordnen og de ligesaa godt raadne og bedørves i Sand som i Jord. Det er gavnligt under Drivningen, naar det kan skee, jevnligt at lade dem faae frisk Luft.

Jonquille.

(Narcissus Jonquilla).

Denne skjonne Zviebelvæxt mislykkes ofte, fordi den ej plantes hurtigt nok i Potte. Den maa nemlig kun i kort Tid være af Jordens og Omplantningen seer sikkest tidligt i Høsten, i Julius eller Begyndelsen af August. Naar man ikke kun driver den ved en Varme af 8 til 12 Grader, kan man allerede begynde dermed i Slutningen af December; i Almindelighed er man sikkest paa at faae den i Blomster, naar den drives silbigere, i Januar eller Februar. Den syldte vellugtende Jonquille er i Særdeleshed at anbefale. Den vil holdes meget fugtig og under frisk Luft, hvorfor denne maa gives den naar Vejrliget tilsaber det.

Persisk Iris.

(*Iris persica*).

Denne overordentlig skønne, vellugtende
Plante, hvis Blomst bestaaer af sex Blade:
tre indre hvidligeblade, og tre ydre tilbagehøjede,
perlesfarvede, midt paa hvid-, gaul-, purpur-
og blegviolet plettede, plantes tidlig i Høsten og
behandles paa samme Maade som Hyacinthen.
Holdet behørig fugtig, blomstrer den, ved 10
til 16 Graders Barme, ofte allerede i Januar,
men sikkere i Februar. Jorden maa være feed-
bet og noget sandet. Da de nedplantede Blieb-
bet ikke taale Kulde, maae de strax med den ind-
faldende Frost, bringes i Kjælderen. Den kals-
kes ogsaa Overg-Iris, fordi Leget i sig selv er
lidet og spinkelst, og sjeldent driver højere Stængel-
end paa omtrent 6 Tommer. Paa denne frem-

kommer almindeligt 2de, sjeldent 3de Blomster.
Bladene ere ligebrede og graagronne af Farve.

Spanisk Iris.

(*Iris hispanica*).

En snauk Blæbelsvært med Blomster af forskellige Farver og sværdagtige Blade, der inden til have en ejon Solvglands. Den vokser i Spanien og Siberien og behandles paa samme Maade som den føregaaende Art.

V a a r - S a f r a n.

(Crocus vernus).

Denne Plante har hjemme i Egypten og i Schweizes og de pyrenæiske Bjerger. Den blomstrer fra Marts til ind i April. Blomsterne ere smukke, hvide, gule, brune eller violette af Farve. De fremkomme før de græsagtige, sorte, linieformede og flade Blade fuldkommen ere udvorne. Logene, der ere meget maae og af net Udsende, og af hvilke flere funne plantes i een Potte, maae nedstegges tidlig, helst før Michaelis i en feed og sandig Jord.

Den lader sig ikke drive for stærkt, og liber, stillet tæt op til vinduet, ingen højere Temperatur end 10 Graders Varme, hvorhos den hyppig maa vandes. Vil man vedligeholde Zwieblerne efter Afblomstringen, saa lægger man dem, med Jorden om dem, ned i frø Land. Hvert

zbie Aar maae de deles. Man kan ogsaa have dem i Flor i November, naar de efter Blomstringstiden om Foraaret optages og plantes i Potter og disse nedgravos i Jorden. De bringes da i Værelserne i Slutningen af September eller Begyndelsen af October.

A m a r y l l.

(*Amaryllis formosissima*).

Denne Bviebelvært, der hos mange Gartnere forekommer under Navn af *Iris suecica*, har allerede for lang Tid siden ved sin Skønhed sat sig i Anseelse og dyrkes hyppigen af Blomstertyndere. Dens Fædreneland er egentlig Sydamerika. Den kan saare let benyttes til Winterflor. Man behoer nemlig kun at op-hænge de fuldmodne, for de torrede Lev og

Rødder rensede Zviebler i December eller Januar
 i Nærheden af Øvnen ved en Traad, saa vil
 omrent 14 Dage efter, eller sildigere, vise sig,
 paa den ene Side af Halsen paa Løget en rødlig
 Spids, der er Blomsterstedet. Man bringer
 derpaa Zvieblen i en Blomsterposse, stiller denne
 ved vinduet, hvor den holdes maadelig fugtig,
 og den sjonne purpurrode Blomst vil da inden
 kort Tid udvikle sig. Maar den er afblomstret
 fremkomme først de ligebrede og temmelig lange
 Blade. Man kan endog saa face Blomsten til
 at fremkomme uden Jord af det blokke Løg;
 men naturlig i en usundkommere Tilstand. Maar
 Planten er afblomstret lader man Zvieblen for-
 blive i Potten indtil henimod Slutningen af
 August, da man tager den ud og lader den
 torres.

Konge Amaryll.

(Amaryllis reginae).

Denne Art, der har hjemme paa de carabiske Øer, og udfordrer større Pleje end den foregaaende, forlanger en Temperatur af 10 til 18 Grader. De fløjlige store klokkeformige Blomster, som ere udvendig purpurrode og indvendig hvide, have bølgefornigbuede Blade, og af hvilke sædvanlig to, undertiden tre udfolder sig paa een Stilk, anbefale denne Pragtvoert for enhver Blomstertynder. Blomsterstengelen er bruungul og besprængt med lysrøde Pletter.

Kejserkrone eller Schachblomst.

(*Fritillaria meleagris*).

Behandlingsmaaden med denne Plante, der bærer skjonne klokkebannede Blomster af forskellige Farver, er følgende: Man planter den i September i Potter i god Haugejord og sætter dem ned i Kjelderen. Ved Juletider bringer man disse Potter i et middelmaadigt varmet Værelse i vinduerne, hvor Thermometret ikke viser mere end 4 til 10 Graders Varme og holder dem fugtige, hvor de da i Martsmaaned komme i Blomster. Ved alt for stærk Nakkelovnsvarme, som de aldeles ikke taale, sætte de vel en stor Deel store Blade, men ingen Blomster. Man kan lade dem blive eet, to a tre Aar i Potterne og erholder dem da i Blomster hver Winter, men i det fjerde Aar senest man de optages og deles.

Sneeklokke.

(*Galanthus nivalis*).

Naar man vil have denne bekjendte smukke Blomst i Flor om Vinteren, tager man Blieblerne alt ved Sommerens Begyndelse (senest i July eller August) op af Jorden og planter dem i de med Haugejord fyldte Potter; disse sættes i Skygge, eller, om det kan skee, nedgraves i Jorden i det Fri, hvor man lader dem staae saa længe indtil man vil have dem i Blomster, da de saa bringes ind i Værelset. Til deres Drivning udfordres ej mere end 4 til 8 Graders Varme. Naar man alt begynder med samme i Begyndelsen-eller Midten af December, kan man alle rede have dem i Flor i Januar, ja endog saa i Kulen, og endnu tidligere, naar de ere nedplantede i May eller Juny.

Den chalcedoniske Lilie.

(Lilium chalcedonicum).

Denne Plante, der vører vild i Persien og Kárnthen, fortjener for sine fortræffelige skar-lagensrøde nedhængende Blomster at benyttes til Winterflor. Man tager Zwieblerne i August eller September, op af Jorden, bedst med en Klump Jord omkring dem, planter dem strax i Potter og sætter dem til de øvrige Zwiebelplanter på et skyggefuld Sted og i Kjelder, naar Naturfrosten indfinner sig. I December eller Januar bringer man dem i Værelset og sætter dem i vinduet, hvor de ved en Varme af 12 Grader sædvanligvis bringes til at blomstre i en Tid af 6 Uger. Det er bedst at vande dem fra neden.

Gld-Lilie.

(*Lilium bulbiferum*).

Behandlingsmaaden med denne Lilieart, der bærer skjonne, store, orangefarvede Blomster, er ganske den samme som ved den foregaaende Art; dog er den lettere at drive og kan allerede, ved en Varme af 12 til 18 Grader, bringes til at blomstre i Januar. Den elsker fast Jord og Fugtighed. Den vokser i Italien, Østerrig, Siberien og Schweits.

Hvid Lilie.

(*Lilium candidum*).

Denne bekjendte Lilie, som egentlig har hjemme i Palestina, Syrien og Schweits, frembringer sine skjonne, hvide, store og vellugtende Blomster, ved en Varme af 5, højest 10 Grader, i May Maaned; dog må man sætte den

tæt op til Vinbuet og imellem give den friss
Luft. Behandlingsmaaden er iovrigt den samme
som ved den chalcedoniske Lilie.

Pragt-Lilie.

(*Lilium superbum*).

Denne sjonne Plante, der behandles lige-
som de foregaaende Arter, kan blive indtil 6
Fod høj og har en meget stor Mængde nedhæn-
gende Blomster, der ere af guul Farve, med
røde og grønne Striber, og temmelig store.

Tuberose.

(*Polyanthes tuberosa*).

Bvieblerne kunne i November, eller i Begynn-
elsen af December lægges i Potter, i en med en
tredie Deel reen Sand blandet feed Jord. De

behøve indtil den Tid, man vil drive dem, ikke
liden Væde og sættes da paa et kjøligt, men frost-
frit Sted. Midt i Januar bringes de i Værelse
og sættes først i en temmelig stærk Varme inde i
Stuen nær ved Kakkelennen indtil de have begyndt
at sætte Knopper, da de flyttes hen i Vinbuerne
for at erholde Lys og Soelskin. Under Driv-
ningen og i Særdeleshed paa den Tid da Blom-
sterne begynde ataabne sig, behøve de meget
Vand. Man kan ogsaa have dem i Flor i Octo-
ber og November Maaneder, naar man i Fors-
aaret, i Slutningen af May, planter Zwieblerne
i Potte, nedgraver dem i Jorden paa et Sted,
der er bestinnet af Solen, og af og til, i tort
Bejrligt, vander dem. I September tager
man dem da op i Værelserne og driver dem i
Winduet, og de ville da snart sætte Blomster.
Bladene ere lange, liniedannede; Stængelen 3 til
4 Fod høj og de paa Enden af samme arviis frem-
kommende lilieagtige Blomster, hvide og vellug-
tende. Tuberosens Hødreneland er Java og
Ceilon; ved Enden af det 16de Aarhundrede
kom den først til Spanien, og Genueserne vare

de første, der gjorde den til en Handelsartikel. Formedelst dens Bellugt, har denne Plante bestandig staet i høj Unseelse hos Blomsteryn-derne og vilde finde endnu langt flere Liebhavere, hvis man ikke saa ofte forgjæves maatte vente paa Blomsterne. Aarsagen hertil er den Om-stændighed, at de Zviebler, som alt have blom-stret een Gang, sjeldent blomstre paa ny; men ikkun ere tjenlige til Formerelse. De Handels-gartnere, hvem det blot er magtpaaliggende at faae deres Varer assatte, sende derfor deres Kunder disse Zviebler; og det er derfor aldesles nødvendigt ved Bestillingen af dem, at betinge sig saadanne Zviebler, der endnu ikke have blom-stret. Den bedste Jord blandes af een Deel godt gjennemfigtet Haugejord, een Deel fin Flodsand og een Deel toaartig, veloplost. Roes gødning. Man lægger ikkun eet Løg i hver Potte; til Drivningen udfordres en Varme af 12 til 16 Grader.

Saa snart Blomsterstænglerne begynde at skyde op, maa man sætte Støtter til dem, men være for-sigtig, at man ikke skader Zvieblerne. Ville Blom-

sterknopperne ikke til at aabne sig, saa besprænger man dem daglig en Gang med tempereret Vand. At afstudse Bladene, naar Stængelen begynder at gaae i Vejret, kan ogsaa bevirke, at den tibligere kommer i Blomster. I det allerseneste maa Blomsterstængelen vise sig fire Maaneder efter Nedloegningen; kommer den da ikke, saa er der ingen Florering at vente. Tuberosen formeres meget let ved Sidezvieblerne, som hyppigen sætte sig ved de gamle.

Inden Udg. slutter disse Blade maa han endnu gjøre de Blomsterelstere, der ville drage Nutte af samme, opmærksomme paa den Behagelighed og det skjonne Syn, det frembyder, hvor det kan lade sig gjøre; at have Pflaster af forskjellige Arter eller Couleuter, i een Potte, naar deres Blomstring indtræffer paa samme Tid. Ved de saa mangfoldige Nuancer af Hyacinther vil Enhvers egen Smag heri være den bedste Vejleder, dog maa man paa det nosigtigste passe, at ikke flere Zviebler lægges i een

Potte enb der i samme mageligen og æden af Rødderne slynges i hinanden, kunne trives. I Almindelighed kan man antage, at i den største Potte ikke bør lægges flere end 3de Hyacinthzvibbler. Det Samme er tilfældet med Tazetterne. Af forskellige Planter tage Sneeklokker og Anemoner (Anemone hepatica), hvilke sidste let lade sig opslæse *), sig sjont ud i samme Potte. De første bære som bekjendt hvide, Anemonerne derimod blaae eller røde Blomster. Sneeklokkerne kunde man da plante i Midten og Anemonerne omkring dem. I de samme Potter, hvori man nedlægger Vibblerne af den sjonne persiske Iris, kan ogsaa lægges Crocus, eller og Anemoner; Tazetter og Tulipaner eller Marcisser, eller de tvende sidste kunde samles. Foreening med smaae Tulipaner, Duc van Toll, ville Lilieconvaller (der optages og sættes i Potte i October eller November) afgive et smukt Syn; og saaledes fremdeles i utallige sjonne Variationer.

*) Man behøver blot at tage dem op om Høsten af Jorden og sætte dem i Potter i Værelserne, og de ville da i Januar sætte Blomster.

